

**GOEDAARDIGE AFWIJKINGEN VAN DE
BORST**

BORSTKLINIEK

Inleiding

Uw arts heeft bij u een goedaardige afwijking aan de borst vastgesteld. In deze folder vindt u meer informatie over de functie en bouw van de borst en de veel voorkomende goedaardige afwijkingen.

Functie en bouw

De functie van de vrouwelijke borst (in medische termen mamma genoemd) is het geven van melk aan de baby. De melk wordt gemaakt in de melkklieren die uitmonden in melkgangen. Deze komen in de tepel bij elkaar en hebben daar een uiterst kleine opening naar buiten. Melkklieren en melkgangen zijn hooguit enkele millimeters groot en kunnen met het blote oog niet van elkaar worden onderscheiden. Vandaar dat wordt gesproken over klierweefsel, waarmee melkklieren en melkgangen samen worden bedoeld.

Naast het klierweefsel is de borst opgebouwd uit steunweefsel voor de stevigheid en vetweefsel voor bescherming en 'vulling'. De gepigmenteerde huid rond de tepel heet tepelhof of areola en produceert tijdens het geven van borstvoeding een vette substantie. Klierweefsel, steunweefsel, vetweefsel en huid liggen op de borstspier (musculus pectoralis) en deze ligt weer op de ribben en de tussenribspieren.

Borstonderzoek

Wanneer u zelf borstonderzoek verricht, merkt u dat het klierweefsel niet glad is, maar enigszins hobbelig aanvoelt. De linker- en rechterborst zijn nooit precies even groot en vaak is dat verschil ook duidelijk zichtbaar. Ook de verdeling van het klierweefsel over de borst is nooit helemaal gelijk. Meestal zit het meeste klierweefsel aan de buitenbovenkant, waarmee de verdeling van het klierweefsel de vorm van een peer krijgt. Het klierweefsel kan soms tot helemaal in de oksel doorlopen.

Menstruele cyclus

In het verloop van de menstruele cyclus kan van tijd tot tijd het klierweefsel zwellen en daarbij ook gevoelig zijn. Al deze eigenschappen, links of rechts ongelijk, meer of minder hobbelig, hard of zacht aanvoelend, gelijke of ongelijke

verdeling van het klierweefsel, gevoelig of niet, verschillen sterk van vrouw tot vrouw.

Het voorkomen van cysten in het klierweefsel (blaasjes gevuld met vocht) kunnen tot de normale verschijnselen worden gerekend. Ook het optreden van vochtverlies uit de tepel is niet abnormaal, zolang hier tenminste geen bloed bij zit.

Mammografie

Het klierweefsel laat röntgenstralen niet goed door, maar vetweefsel doet dat wel. Vandaar dat op een foto (mammografie) het klierweefsel wit is en het vetweefsel zwart. Datzelfde geldt voor echografie; klierweefsel laat geluidsgolven minder goed door dan vetweefsel en geeft dus een andere weerkaatsing van de geluidsgolven en daarmee een ander beeld.

Een jonge vrouw heeft relatief veel en actief klierweefsel en weinig vetweefsel. Het mammogram toont dan alleen maar veel witte structuren zonder veel onderscheid. Bij het ouder worden neemt in de borst de hoeveelheid en activiteit van het klierweefsel af en neemt het vetweefsel toe. Hierdoor is een foto makkelijker te beoordelen. Het klierweefsel kan dan als een fijn vertakte witte structuur tegen een zwarte achtergrond goed worden beoordeeld.

Dit is de reden dat de mammografie vooral bij vrouwen van boven de 50 jaar een heel betrouwbaar onderzoek is. Onder deze leeftijd kan een foto soms moeilijker te beoordelen zijn. Het kan zijn dat er dan ander beeldvormend onderzoek noodzakelijk is.

Knobbeltje in de borst

Het weefsel waaruit ons lichaam is opgebouwd, bestaat uit miljarden cellen. Oude cellen worden vervangen door nieuwe cellen, dit gebeurt door celdeling. Als er echter meer nieuwe cellen bijkomen dan er afsterven, ontstaat soms wildgroei. De balans wordt verstoord en de cellen die teveel zijn, verdringen de normale cellen. Er is dan sprake van een gezwel of tumor, dit voelt u als een knobbeltje in de borst.

Een tumor kan goedaardig of kwaadaardig zijn. Een goedaardige tumor drukt het omringende weefsel opzij zonder schade aan te richten. De tumor kan het omringende weefsel echter belemmeren in zijn functie of pijnklachten geven. In die gevallen is het wenselijk de tumor te verwijderen. Een andere reden om een goedaardige tumor te verwijderen, is de grote ongerustheid van de patiënt.

Verschillende goedaardige afwijkingen

Er zijn verschillende goedaardige afwijkingen van de borst. Deze staan hieronder weergegeven.

Fibroadenoom

Dit is een gezwel dat ontstaat door plaatselijke groei van steunen klierweefsel. Het voelt aan als een rond, zacht, stevig en pijnloos knobbeltje. Fibroadenomen voelen vaak rubberachtig aan en kunnen gemakkelijk in de borst heen en weer worden bewogen. Fibroadenomen komen meestal bij jonge vrouwen voor. Vlak voor de menstruatie wordt een fibroadenoom soms gevoelig of pijnlijk en tijdens een zwangerschap kan het groter worden.

Cyste

Cysten zijn met vocht gevulde holtes die als een bobbel aanvoelen. Deze kunnen bijvoorbeeld ontstaan door een verstopping van een uitvoergangetje van de melkklieren. Wanneer er spanning op komt te staan kan dit pijnklachten geven. Soms is het dan noodzakelijk om de cyste door middel van een punctie leeg te zuigen, waardoor de pijnklachten verdwijnen. Cysten kunnen vlak voor een menstruatie groter en pijnlijker worden. Tevens kunnen ze in beide borsten voorkomen of in meervoud in één borst. Na punctie kunnen de cysten terugkomen. In principe wordt een operatie voor cysten niet gedaan.

Lipoom (vetknobbel)

Er kunnen in de borst verdikkingen in het vetweefsel voorkomen. Deze voelen in het algemeen vrij zacht aan en hoeven niet te worden verwijderd.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met de mammacareverpleegkundige. Zij zijn bereikbaar op werkdagen van 8.00 tot 16.30 uur via telefoonnummer 010 - 893 1874.

Bij spoed kunt u tijdens kantooruren telefonisch contact opnemen met de mammacareverpleegkundige via telefoonnummer 010 - 893 1874.

Buiten kantooruren kunt u telefonisch contact opnemen met de verpleegafdeling Chirurgie, Franciscus Vlietland, via telefoonnummer 010 - 893 3011.